

МАТЭРЫЯЛЫ ПА АРХЕАЛОГІІ БЕЛАРУСІ

MATERIALS ON THE ARCHAEOLOGY OF BELARUS

Выпуск 27

**Вынікі даследаванняў
першабытных і сярэдневяковых
старажытнасцей Беларусі ў 2013–2014 гадах**

**Results of investigations
of the Pre-Historic and Medieval
antiquities of Belarus in 2013–2014**

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК БЕЛАРУСІ
Інстытут гісторыі

МАТЭРЫЯЛЫ ПА АРХЕАЛОГІІ БЕЛАРУСІ

MATERIALS ON THE ARCHAEOLOGY OF BELARUS

Зборнік навуковых артыкулаў
Заснаваны ў 1957 годзе

Выпуск 27

**Вынікі даследаванняў
першабытных і сярэдневяковых
старажытнасцей Беларусі ў 2013–2014 гадах**

**Results of investigations
of the Pre-Historic and Medieval
antiquities of Belarus in 2013–2014**

Мінск
«Беларуская навука»
2016

У чарговым выданні Інстытута гісторыі НАН Беларусі прадстаўлены навуковыя артыкулы і матэрыялы, прысвечаныя даследаванню археалагічных старажытнасцей розных часоў – ад эпохі каменя да Новага часу – Беларусі і сумежных краін, а таксама вынікам палявых работ 2013–2014 гадоў.

Зборнік навуковых артыкулаў разлічаны на археолагаў, гісторыкаў, краязнаўцаў, музейных работнікаў, настаўнікаў і ўсіх тых, хто любіць старажытную гісторыю, цікавіцца матэрыяльнай і духоўнай культурай нашых продкаў.

У к л а д а л ь н і к і:

В. М. Ляўко, доктар гістарычных навук, прафесар;
А. В. Вайцяховіч, кандыдат гістарычных навук

Р э д а к ц ы й н а я к а л е г і я:

В. М. Ляўко, доктар гістарычных навук, прафесар (галоўны рэдактар);
В. Л. Лакіза, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (намеснік галоўнага рэдактара);
А. Г. Калечыц, доктар гістарычных навук, прафесар;
П. Ф. Лысенка, доктар гістарычных навук, прафесар;
І. А. Марзалюк, доктар гістарычных навук, прафесар;
А. М. Мядзведзеў, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;
С. А. Піваварчык, доктар гістарычных навук, дацэнт;
Г. В. Штыхаў, доктар гістарычных навук, прафесар;
В. І. Кошман, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (адказны сакратар);
А. В. Вайцяховіч, кандыдат гістарычных навук (намеснік адказнага сакратара);
С. Д. Дзярновіч (тэхнічны сакратар);
П. С. Курловіч-Бяляўская (тэхнічны сакратар)

Н а в у к о в ы р э д а к т а р

А. В. Вайцяховіч, кандыдат гістарычных навук

Р э ц е н з е н т ы:

доктар гістарычных навук, прафесар А. А. Егарэйчанка,
доктар мастацтвазнаўчых навук, прафесар А. М. Кушнярэвіч,
кандыдат гістарычных навук, дацэнт В. Л. Лакіза

Выданне падрыхтавана ў рамках выканання Дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў на 2011–2015 гады «Гісторыя, культура, грамадства, дзяржава» (навуковы кіраўнік – член-карэспандэнт, доктар гістарычных навук, прафесар А. А. Каваленя), падпраграмы № 1 «Гісторыя, духоўная і матэрыяльная культура беларускага народа» («Гісторыя і культура») (навуковыя кіраўнікі – член-карэспандэнт, доктар гістарычных навук, прафесар А. А. Каваленя; кандыдат гістарычных навук, дацэнт В. В. Даніловіч), а таксама Дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў на 2016–2020 гады «Эканоміка і гуманітарнае развіццё беларускага грамадства» (навуковы кіраўнік – член-карэспандэнт, доктар гістарычных навук, прафесар А. А. Каваленя), падпраграмы № 1 «Гісторыя і культура» (навуковы кіраўнік – кандыдат гістарычных навук, дацэнт В. В. Даніловіч).

На вокладцы змешчана выява падвескі з каляровага металу,
знойдзена М. В. Клімавым падчас раскопак на тэрыторыі
мікрарэгіёна Ворань Лепельскага раёна Віцебскай вобласці.

ЗМЕСТ

АРТЫКУЛЫ

Воротинская Л. С., Дробушевский А. И. Археологические исследования Горошковского могильника в 2014 году	5
Рудницкий Мирослав. Результаты польско-белорусских исследований на могильнике эпохи Великого переселения народов в деревне Бурдонг Щитненского повета Варминско-Мазурского воеводства ..	20
Дук Д. У., Коц А. Л. Старажытны Полацк: новыя даныя па выніках раскопак на тэрыторыі Ніжняга замка ў 2014 годзе	31
Максімовіч А. М. Сістэма рассялення ў басейне ракі Шчара па курганных могільніках X–XIII стагоддзяў	42
Авласовіч А. М. Историография и методика археологического изучения курганных некрополей эпохи Древней Руси на территории Могилевского Поднепровья и Посожья в дореволюционный период....	48
Козюба В. К. Заметки к исторической топографии древнерусского Берестья.....	57
Костюкевич А. В. Культурно-экономические контакты Полоцкой земли в IX–XIII веках (по материалам импорта Северной и Центральной Беларуси).....	72
Шадыра В. І., Дучыц Л. У., Кенька П. М., Аляхновіч А. П. Курганна-жальнічны могільнік каля вёскі Дакучын Крупскага раёна Мінскай вобласці.....	85
Левко О. Н., Кенько П. М. Толочин XVI–XIX веков в свете историко-археологических исследований	93
Клімаў М. В. Даследаванне селішча Ворань як адлюстраванне праблемы вывучэння вясковых паселішчаў другой паловы XIII – пачатку XVI стагоддзя	106
Спирин И. В. Итоги археологических раскопок на памятниках «Шкловский замок в Рыжковичах» и «бастионная крепость у д. Митьковщина» летом 2014 года	120
Юрэцкі С. С. Кераміка ляснога неаліту: праблемы параўнання матэрыялаў з тэрыторыі Беларускага Панямоння і Усходняй Польшчы	134
Шуткова Н. П. Изучение печных изразцов с территории Беларуси в трудах ученых конца XIX – начала XXI века (историография проблемы)	141

МАТЭРЫЯЛЫ

Калечыц А. Г., Ткачоў А. Ю. Каменныя свідраваныя сякеры са збораў археалагічнага музея «Нашы карані» ў вёсцы Моталь Іванаўскага раёна Брэсцкай вобласці	152
Белабровік Д. А. Тэхнакомплексы свідэрскай культуры Гомельскага Пасожжа (па матэрыялах фондаў Гомельскага Палаца-паркавага ансамбля)	157
Гурьянов В. Н. Курган с трупосожжением на могильнике Елисеевичи Брянской области Российской Федерации	169
Вашанаў А. М. Касцяныя зубчастыя вастрэі з фальварка Усвяты: лакалізацыя, храналогія і культурная ідэнтыфікацыя	174
Гриб В. В. Кремневые наконечники стрел позднего неолита и эпохи бронзы в Камень-Погост-Загородском микрорегионе (Западное Полесье): типология, технология и культурно-хронологическая идентификация	178
Вайтовіч А. У., Ашэйчык В. У. Новае пахаванне кола культуры шнуравой керамікі на Верхнім Панямонні.....	197
Езепенко И. Н., Вороненко О. В. Новые археологические материалы мезолитической эпохи с поселения Жлобин-4 Гомельской области	206
Кошман В. И. Лагерь Малый Тростенец и его инфраструктура по материалам археологических работ 2014–2015 годов	215
Шуткова Н. П. Карнизные печные изразцы, коронки, навершия, перемычки и изразцы для покрытия купола печи XVII–XVIII веков из археологических раскопок замка в Старом Быхове в 2013 году	228

ПАЛЯВЫЯ ДАСЛЕДАВАННІ 2013–2014 ГАДОЎ

Башков А. А. Археологические исследования в районе Тереспольского моста и Тереспольских ворот Брестской крепости в рамках проектных и реставрационных работ 2011 и 2013 года.....	234
Велент-Шчэрбач С. С. Вынікі археалагічных даследаванняў на тэрыторыі Іўеўскага раёна Гродзенскай вобласці ў 2014 годзе.....	247
Крывальцэвіч М. М., Касюк А. Ф., Вашанаў А. М., Ткачоў А. Ю. Вынікі археалагічных разведкаў 2014 года ў басейне ракі Трасцяніца (Беларускае Пабужжа)	253
Линденков Д. Н. Некоторые итоги исследований средневековых памятников на Гомельщине в 2014 году	265
Ткачоў А. Ю. Археалагічныя даследаванні на тэрыторыі Івацэвіцкага раёна Брэсцкай вобласці ў 2014 годзе	274
Юрэцкі С. С. Археалагічныя разведкі на тэрыторыі Стаўбцоўскага і Маладзечанскага раёнаў Мінскай вобласці ў 2014 годзе	282
Магалінскі І. У. Вынікі археалагічных наглядаў за землянымі работамі ў Полацку ў 2014 годзе	285
Войтехович А. В. Археологические работы в исторической части Несвижа в 2014 году	289

ПРЫНЯТЫЯ СКАРАЧЭННІ

ААНД – Архіў археалагічнай навуковай дакументацыі / Архив археологической научной документации
БГЧ – Беларускі гістарычны часопіс
ВКЛ – Великое Княжество Литовское
ГАЗ – Гістарычна-археалагічны зборнік
кв. – квадрат
КСИА – Краткие сообщения Института археологии Академии наук СССР
МАБ – Матэрыялы па археалогіі Беларусі
МИА – Материалы и исследования по археологии СССР
ПСРЛ – Полное собрание русских летописей
РА – Российская археология
РСМ – Раннеславянский мир
САИ – Свод археологических источников

Навуковае выданне

МАТЭРЫЯЛЫ ПА АРХЕАЛОГІІ БЕЛАРУСІ
MATERIALS ON THE ARCHAEOLOGY OF BELARUS

Зборнік навуковых артыкулаў

Выпуск 27

Вынікі даследаванняў
першабытных і сярэднявечных
старажытнасцей Беларусі ў 2013–2014 гадах

Results of investigations
of the Pre-Historic and Medieval
antiquities of Belarus in 2013–2014

Рэдактар *Н. Т. Гаўрыленка*

Мастацкія рэдактары *В. А. Жахавец, Д. А. Комлеў*

Тэхнічны рэдактар *В. А. Тоўстая*

Камп'ютарная вёрстка *Л. І. Кудзёрка*

Падпісана да друку 22.04.2016. Фармат 60 × 84¹/₈. Папера афсетная. Друк лічбавы.
Ум. друк. арк. 33,95. Ул.-выд. арк. 32,3. Тыраж 130 экз. Заказ 86.

Выдавец і паліграфічнае выкананне:

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Выдавецкі дом «Беларуская навука».

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка друкаваных выданняў
№ 1/18 ад 02.08.2013. Вул. Ф. Скарыны, 40, 220141, г. Мінск.